

ОЛЕНА ГАЙДАМАКА, НАТАЛІЯ ЛЕМШЕВА

МИСТЕЦТВО

ЧАСТИНА 2

6
КЛАС

Олена Гайдамака
Наталія Лемешева

МИСТЕЦТВО

Навчальний посібник інтегрованого курсу
для 6 класу

Частина 2

Схвалено для використання в освітньому процесі

Схвалено для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти, які беруть участь в інноваційному освітньому проєкті всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» у 2022/2023 навчальному році

(гриф за посиланням: <https://www.geneza.ua/dodatkovy-materialy/normatyvnabaza>)

*Відповідає модельній навчальній програмі
«Мистецтво. 5–6 класи» (інтегрований курс)
для закладів загальної середньої освіти
(авт. Масол Л.М., Просіна О.В.)*

Рекламні відео та зображення на с. 9, 10 подано з навчальною метою.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

– завдання і запитання;

– словник;

– послухай;

– переглянь;

– зобрази;

– виконай.

Мистецтво у звичайних речах

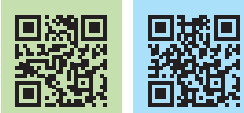
Насолодитися звуками природи можна завдяки звуконаслідуванню у творах не тільки інструментальної, а й вокальної, зокрема хорової, музики. Художники добирають потрібний колорит картини. Так само композитори через гармонію і тембри співацьких голосів та музичних інструментів, характерні інтонації в мелодії, зміни динаміки, темпу тощо створюють музичні образи, що яскраво можна уявити.

Так, в *ораторії* «Пори року» Йозефа Гайдна музична картина «Гроза» майже зрима: хор вигуками «Ах! До нас наближається гроза!», «Куди бігти?», а оркестр – швидкими пасажами, звуками «ударів грому» передають сум'яття і страх, викликані несподіваним шквалом негоди...

А у звучанні хору з *кантати* Людмили Шукраїло звукові переливи переносять у весняне докільля, що прокидається від зимового сну.

 Йозеф Гайдн. Ораторія «Пори року». «Гроза».
Людмила Шукраїло. Кантата «Пори року». «Весна. Розлилися води».

 Порівняй емоції, викликані кожним твором. Які зорові образи виникли? Які музичні прийоми (ефекти) використали композитори для створення відповідних відчуттів? До якого жанру образотворчого мистецтва ти зарахуєш картину Тобіаса Штрановера? Доведи. Що можна з неї дізнатися про докільля, час доби, пору року, погоду? Пофантазуй, про що «спілкуються» птахи. Тембри яких музичних інструментів чи співацьких голосів ти обереш для їх озвучення? Уяви й розкажи, як зміниться сюжет та колорит картини, якщо *почнеться гроза* або *засяє яскраве сонце*.

Музична грамота

Поміж великих вокально-хорових жанрів – *кантата* й *ораторія*, які виконують співаки-солісти, хор і оркестр. Усі частини кантати чи ораторії поєднані між собою спільним задумом, кожна з них послідовно розкриває єдину тему. Кантата близька до ораторії, але відрізняється меншим розміром, переважно камерним характером (тобто призначена для виконання невеликим колективом музикантів), відсутністю розгорнутого сюжету.

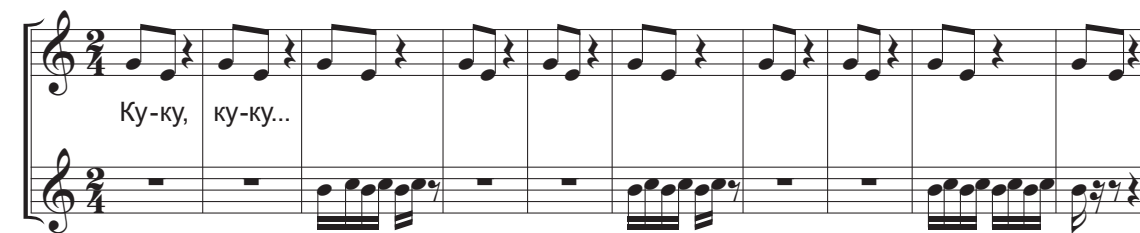
 Об'єднайтеся у дві групи. Оберіть диригента.

Варіант 1. Створіть вокальну «картину» «У передчутті негоди», виконавши поспівку декілька разів: за вказівкою диригента почніть виконувати повільно на *p*, а потім поступово пришвидшуйте темп і гучність виконання.

І тем-ні-ють в не-бі хма-ри, ма-буть, бу-де дощ.

Варіант 2. Відтворіть співом «діалоги птахів». Динаміку і темп виконуйте за вказівкою диригента. За бажання придумайте «діалог птахів» на картині Лорі Макні (Lori McNee).

ла-ла....

 Пісня «Хай живе надія» (музика *Ірини Білик*, вірші *Костянтина Гнатенка*), с. 9.

КАНТАТА (італ. *cantata*, від лат. *canto* – «співаю»)

МУЗИКА

вокальний жанр, що може складатися з кількох частин і виконуватися хором, солістами та симфонічним оркестром

ПОЕЗІЯ

вид ліричної поезії – урочистий багаточастинний вірш

 Досліди на дозвіллі, як часто ти «зустрічаєшся» з музикою впродовж дня.

Мистецтво у звичайних речах

Милуватися красою образів природи можна не тільки на пейзажах, а й на картинах особливого жанру мистецтва – **натюрморту**. Вони радують око пишними букетами квітів, зібраним урожаєм, занурюють глядачів в атмосферу природного достатку.

Перші натюрморти трапляються в мистецтві Давнього Єгипту (1), у розписах посуду Давньої Греції (2), у мозаїках Давнього Риму (3). У Китаї в 6-му столітті цей жанр набув самостійного значення як «живопис квітів».

Порівняй композиції, особливості зображень митців давніх епох. Як у них виявляється художня майстерність та художній досвід авторів?

Натюрморт Мікеланджело Мерісі да Караваджо «Кошик з фруктами» (4) є найпершим європейським твором у цьому жанрі. Стиглий урожай, зображений на ньому, трохи зіпсований. Поміркуй чому. Порівняй натюрморти 4 і 5. Поясни. Подискутай з друзями над перевагами та недоліками станкового й цифрового живопису.

Натюрморт – жанр образотворчого мистецтва, у творах якого зображені предмети, об'єднані в єдину композиційну групу.

Образотворча грамота

Щоб достовірно намалювати натюрморт, потрібно за допомогою олівця встановити пропорції: співмірність частин зображення, відповідність їх одна одній та співвідношення з цілим.

Для цього спочатку аналізують конструкцію форми предмета, умовно розкладаючи її на геометричні тіла. Потім порівнюють відношення висоти до ширини, частин до цілого.

Пригадай назви геометричних тіл. Назви геометричні фігури, які є в основі форми геометричних тіл.

Вправа. Роззирнися довкола та знайди й назви форми предметів, схожих на геометричні тіла, наприклад шафа – паралелепіпед, яблуко – куля тощо. Встанови пропорційні співвідношення кількох предметів.

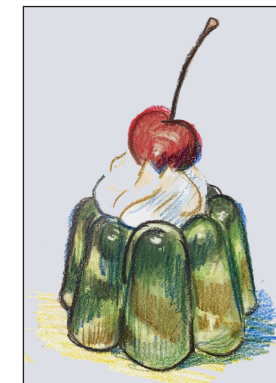
Замалюй тістечка з натури чи світлини (художні матеріали за вибором).

Сходінками до майстерності:

- З'ясуй, яке геометричне тіло в основі форми тістечка, встанови пропорційні співвідношення.
- Наміть лінією загальну форму. Визнач і наміть відношення висоти предмета до його ширини.
- Легкими лініями намалюй форму натури. Зафарбуй, передаючи об'єм відтінками кольорів.

Варіант 1

Варіанти 2–4

Продовж речення «Щоб правдиво зобразити предмет, потрібно вміти...» На дозвіллі спостерігай навколо: де у твоєму житті трапляються натюрморти.

Мистецтво у звичайних речах

Сьогодні музика щоденно звучить з екранів, зокрема в рекламних роликах. Іноді реклама нас дратує, утім завдяки їй поширюється корисна інформація.

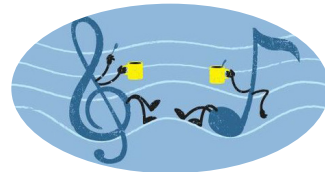
Уявляєш, реклама існувала задовго до ери телебачення! Виявляється, кілька століть тому кава – улюблений напій наших сучасників – складно долала свій шлях до визнання. У Німеччині до цього запашного напою ставилися дуже обережно. Щоб виправити ситуацію, власник однієї з кав'ярень Лейпцігу замовив Йоганну Себастьяну Баху (!) твір про каву. І маестро створив гумористичну кантату, відому зараз під назвою «Кавова кантата». Сьогодні це не тільки твір для концертного виконання, але часто – невелика інтерактивна театралізація...

Отже. Батько хоче змусити свою доньку позбутися звички пити каву. Та жодні обіцянки, заборони та погрози не можуть примусити її відмовитись від улюбленого напою. Вона прославляє його незрівнянний вишуканий смак.

 Йоганн Себастьян Бах. «Кавова кантата» (фрагмент).

 Схарактеризуй музику кантати (співацькі голоси, інструментальний супровід). Які музичні (акторські) засоби виразовості сприяли твоєму розумінню змісту кантати? Чим займаються персонажі картин? Це наші сучасники? Поміркуй, хто з них може готуватися до виконання кантати. Поясни.

Творчість митців допомагає доносити важливі повідомлення для їх поширення. «Смачні картини» сучасного фотохудожника Карла Ворнера, створені зі справжніх продуктів, сприяють поширенню ідеї здорового харчування. Зокрема, ось ця: будівля за вікном, стіни й полиці – із сиру, фіранки й скатертина – з лазаньї, а хмари – з моцарели. Ну і багато свіжих фруктів та овочів. Твори Карла Ворнера активно використовуються у рекламних кампаніях різних брендів.

 Переглянь відеоролики. Чи відомі тобі музичні твори, використані в рекламі? Зроби висновки.

Антоніо Вівальді. Цикл «Пори року». «Літо. Частина 3 («Гроза»)»

Клод Дебюссі. «Місячне сяйво»

 Уяви, що це – рекламні слогани (гасла). Створи до них звуковий супровід. За бажання придумай інші рекламні повідомлення (про важливість навчання, спорт, хобі тощо).

Здолати знання вершини свіжий сік надасть нам сили.
Ось так, так, так, так – дивовижний в нього смак.

У петрушці і шпинаті вітамінів є багато.
Куштуй страву, поспішай, снаги й сили набирай.

«ХАЙ ЖИВЕ НАДІЯ»

Музика Ірини Білик, вірші Костянтина Гнатенка

Мрі-є рос-то - чок я-во-ром ста-ти, пташка ма-ленька в не-бі лі та-ти.

Ві-рять у ди-во кож-на лю-ди-на, ві-рять ма-ту-ся в донь-ку і си -

Приспів

на. Хай жи - ве, хай жи-ве на - ді - я, хай зем-ля, хай зем-ля ра - ді-є, хай пе-
чаль сер-це об - ми - на - є, і ___ доб-ро всіх лю-дей єд - на-є!_

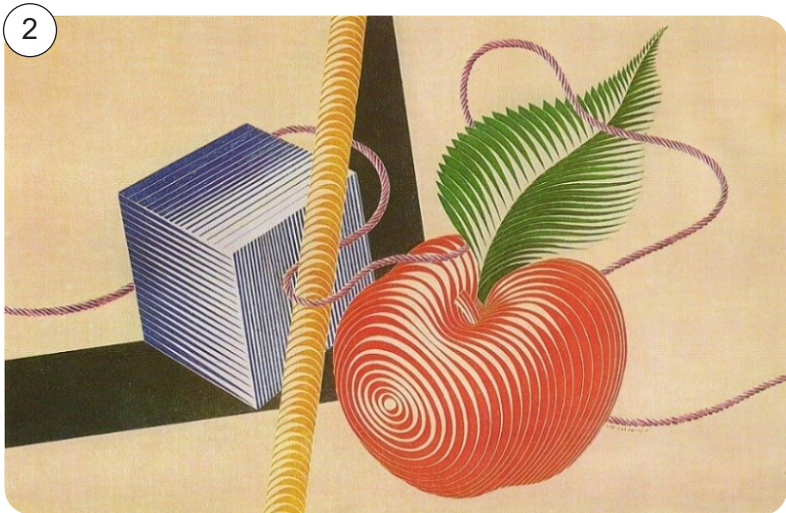
 На дозвіллі поміркуй про те, як пов'язані мистецтво і реклама; чи можна / потрібно рекламувати мистецтво? Занотуй свої думки. Обговоріть їх з однокласниками.

Мистецтво у звичайних речах

Жанр натюрморту набув популярності, щойно його твори почали містити «зашифровану» для глядачів інформацію. Як звучання кожного музичного інструмента в оркестрі, так і зображення кожного предмета в композиції *тематичного натюрморту* не є випадковим. Речі ніби «розповідають» свою історію, несуть якесь повідомлення з певної теми. Наприклад, відтворюють оточення, смаки, професію і навіть характер людей, яким належать зображені предмети.

Тому художники ретельно добирають предмети для натюрморту і узгоджують їх у композиції за розміром, формою та кольором.

Яку інформацію донесли натюрморти про власника/власниці речей (звички, характер, захоплення)? Схарактеризуй композиції картин (форма, розміщення предметів). За допомогою яких засобів художньої виразності митцям вдалося передати враження об'ємності предметів? Мотиви мистецтва якої давньої країни простежуються в натюрморті 1? До якого виду образотворчого мистецтва належать натюрморти Віктора Вазарелі (2, 3)? Доведи.

Реклама соку.

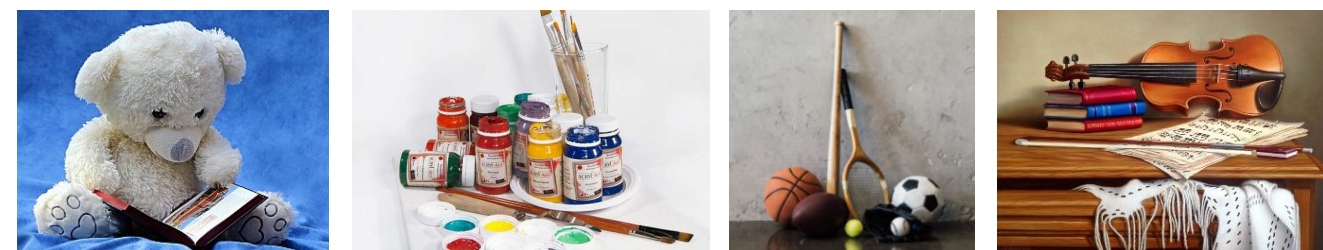

Образотворча грамота

Оскільки *композиція* керує нашим сприйняттям зображення, важливо правильно дібрати предмети для натурної постановки натюрморту та вдало їх розмістити. Предмети мають бути споріднені за змістом, цікаві й різні за формою, розміром, кольором, матеріалом.

Потрібно почати розміщувати натюрмортну групу з *композиційного центра* – головного предмета, який має вирізнитися розміром і формою, виділятися розташуванням і контрастом. Потім доповнити іншими предметами та дібрати тло (плоске або просторове, світле чи темне, розміщене близько або далеко від предметів).

Вправа. Робота в групах. Створіть фотонатюрморти, що «розповідають» про ваші захоплення. Намагайтеся виділити у фотознімку композиційний центр.

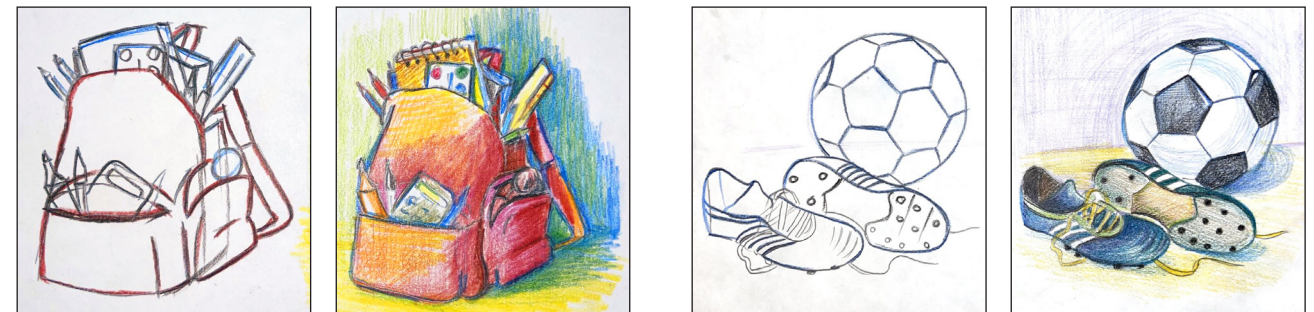
Намалюй тематичний натюрморт, який є своєрідною рекламою товарів для сучасних підлітків (*кольорові олівці*). Придумай йому назву.

Сходишками до майстерності:

- На аркуші паперу визнач композиційний центр, скомпонуй (знайди відповідне місце) зображення.
- Встанови і порівняй пропорції.
- Виконай легкий начерк та побудову рисунка групи предметів з урахуванням пропорцій.
- Проаналізуй світлотіньові відношення. Виконай натюрморт у кольорі.

Варіант 1

Варіант 2

Поміркуй разом з однолітками, чому композиція в жанрі натюрморт відіграє першорядну роль і вимагає пильної уваги. За бажання створи вдома фотонатюрморти. Пам'ятай про важливість добору предметів до його композиції.

Мистецтво у звичайних речах

Сьогодні ми «помандруємо» на Полтавщину – на Сорочинський ярмарок, один з найвідоміших в Україні. Його учасники – майстри народних промислів, виконавці музичних і танцювальних колективів народної творчості, підприємці та просто великі шанувальники цього заходу.

Де на ярмарку з картини Марфи Тимченко можуть бути музиканти? Поясни. Схарактеризуй музику, яка може звучати. Чому ти так вважаєш? Вироби яких видів декоративно-ужиткового мистецтва пропонуються? Чи є щось незвичне для тебе в композиції картини?

Як ти гадаєш, скільки мають коштувати (багато чи мало) твори народних майстрів? Поміркуй про роль народного мистецтва в усвідомленні нас як українців.

Переглянь сюжет. Чи можна назвати Сорочинський ярмарок святом творчості та популяризації народного мистецтва України? Поясни.

На основі повісті Миколи Гоголя «Сорочинський ярмарок» створено різні театральні вистави, зокрема музичні – оперету і мюзикл. Це запальні яскраві шоу з веселими піснями, танцями, щирим коханням Гриця і Параски, жартами і гоголівською містикою. А завдяки музиці і театральній режисурі сюжет, написаний майже 200 років тому, є цікавим і популярним у наших сучасників.

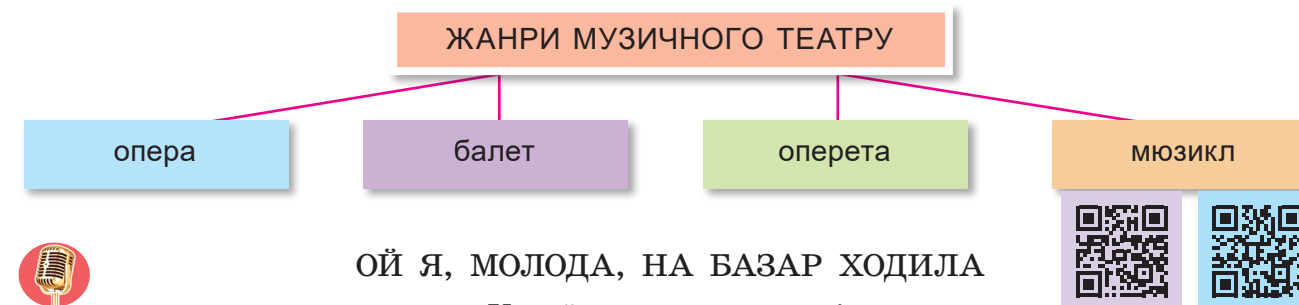
Олександр Злотник. Мюзикл «Сорочинський ярмарок». Масова сцена «На базарі, на риночку»; Дует Гриця і Параски.
Олексій Рябов «Сорочинський ярмарок» (перша українська оперета). Дует Гриця і Параски.

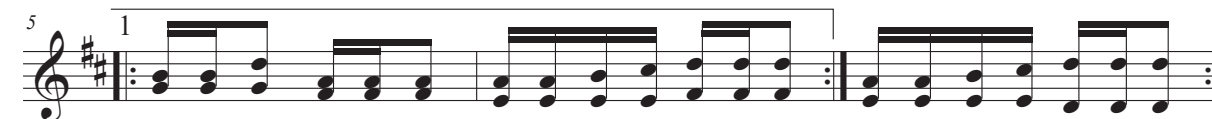
Пригадай і назви види та мову театального мистецтва. Який загальний настрій ярмарку передає хор «На базарі, на риночку»? Порівняй манеру співу в опереті та мюзиклі на прикладі дуетів Гриця і Параски.

Музична грамота

Оперета і мюзикл – музично-театральні жанри, які багато в чому схожі. Водночас оперета – переважно розважальна вистава, часто на комічний сюжет. Мюзикл може бути комедією і трагедією, фарсом і драмою. Співаки оперети співають в академічній манері, а вокальні номери чергуються з танцювальними. У мюзиклі манера співу та хореографія не обмежені – від академічного до сучасних естрадних напрямів. А спів завжди супроводжується рухами.

Ой я, мо-ло-да, на ба-зар хо-ди-ла, ой я, мо-ло-да, на ба-зар хо-ди-ла.

На ба-зар, на ба-зар, на ба-зар хо-ди-ла я. //на ба-зар хо-ди-ла я.

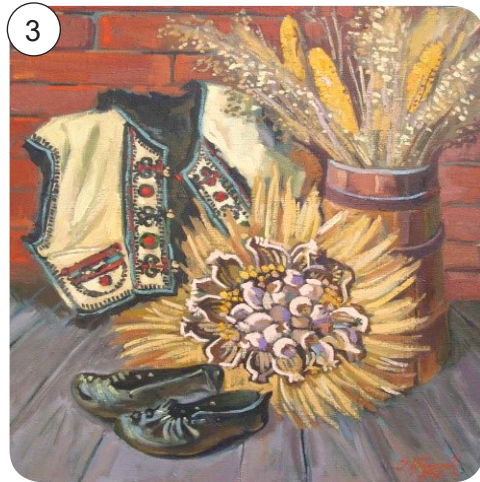
Разом з друзями виконайте пісню з інсценізацією.

На дозвіллі поміркуй і запропонуй ідеї популяризації (реклами) українського народного мистецтва, різних заходів, подібних до Сорочинського ярмарку.

Здавалося б, що такого цікавого можуть донести живописні натюрморти?

Через гармонію колірних співзвуч написані художні образи предметів «говорять» насамперед про особливості побуту різних часів, погляди людини, її ставлення до світу. Спонукають глядача поміркувати над роллю предметів у житті людини та замислитися про те, скільки зусиль і майстерності вкладено, щоб виготовити посуд, вишити рушник, виростити овочі, спекти хліб тощо. А ще пропонують розгадати творчий задум автора / авторки натюрморту.

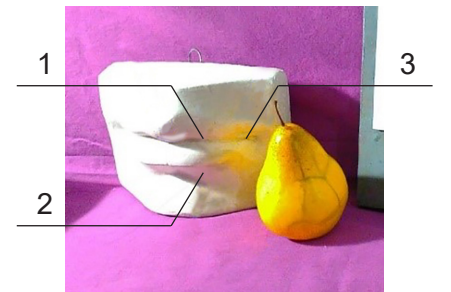

Творчість яких майстрів декоративно-ужиткового мистецтва прославляє натюрморт Наталії Іванченко «Кераміка Опішні» (1)? Які народні традиції, на твою думку, відтворено в картині Миколи Кафтана «Різдвяний подарунок» (2)? Про які українські обереги можна дізнатися із творів Ірини Гресик (3, 5)? Яка загадка криється в натюрморті Олега Шупляка (4)? Вислови свої міркування щодо кольору та інтенсивності відтінку в кожному творі. Схарактеризуй колорит однієї з картин.

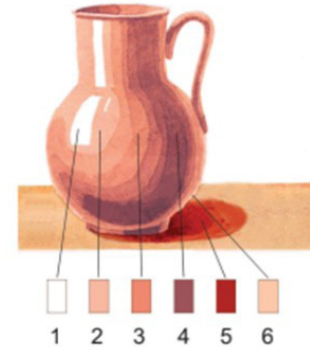

Поміркуй разом з однолітками, як натюрморти українських художників та художниць можуть викликати інтерес до виробів майстрів декоративно-ужиткового мистецтва України у світі.

Для передачі в живописі об'ємності зображень на площині потрібно вміти вдало відтворювати світло й тіні та рефлекси. **Рефлекс (відсвіт)** – це оптичний ефект світла, що відображається від сусіднього предмета (площини). Рефлекс відтворюється світлішим відтінком локального кольору сусіднього предмета або площини. На ілюстрації показано рефлекси: 1, 2 – відбиття кольору стола; 3 – відбиття кольору груші.

Вправа. Розглянь схему світлотіньових відношень глечика. Знайди найсвітлішу, найтемнішу, найхолоднішу та найтеплішу частини.

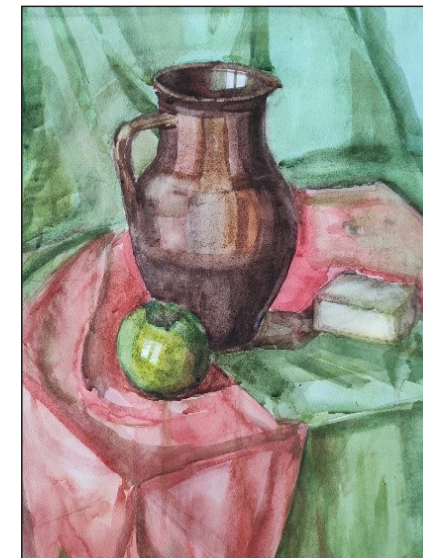
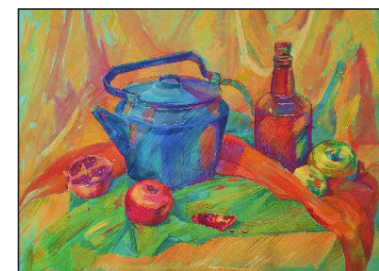
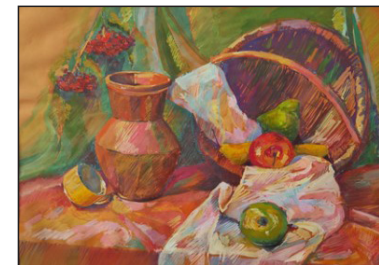

1. Відблиск.
2. Освітлена частина.
3. Напівтінь.
4. Власна тінь.
5. Тінь від предмета.
6. Рефлекс

Напиши живописний натюрморт з природи (*графітний олівець, фарби*).

Сходінками до майстерності:

- Проаналізуй натурну постановку, встановлюючи пропорційні співвідношення, та виконай підготовчий рисунок олівцем.
- Фарбами спочатку локальним кольором покрив освітлену частину предмета, залишаючи місця полиску, а потім – холоднішим відтінком.
- Вияви та відобрази рефлекси. Зроби плавний перехід від світла до тіні, як у природі. Пропиши тіні від кожного предмета найхолоднішим відтінком.

Колективний проєкт «Різдвяний арт-ярмарок». Створіть натюрморти на різдвяну тематику. Сплануйте етапи підготовки та організуйте благодійний арт-ярмарок. Продумайте заходи щодо його популяризації.

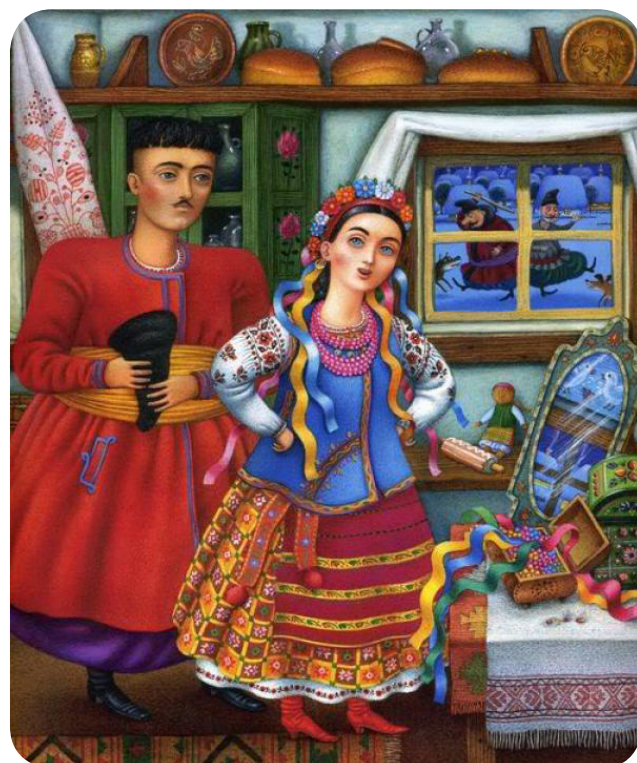
Мистецтво у звичайних речах

Г. Шевчук. Ой, куми до мене йдуть!

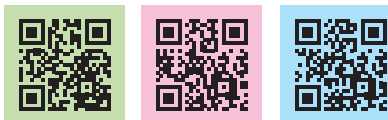
Коли приходить зима, ми неодмінно чекаємо Новорічних та Різдвяних свят – свят добра, щедрості й родинного тепла. А ще – це улюблені різдвяно-новорічні пісні, обряди з побажаннями щастя, миру, злагоди й достатку. Ну і як же без різдвяно-новорічних історій?

Як святкують Різдво в Україні? Які пісні співають у цей час? Про що «розповідають» ілюстрації? Чи відомі тобі події, що відбуваються у повісті Миколи Гоголя «Ніч перед Різдвом»? Які незвичайні речі сталися з героями твору?

Кость Лавро. Ілюстрації до книжки «Ніч перед Різдвом»

Микола Лисенко. Опера «Різдвяна ніч» (перша українська опера). Євген Станкович. Балет «Вечори на хуторі біля Диканьки» (фрагменти).

Якою представлено у фрагменті опери головну героїню Оксану? Про які риси характеру Вакули свідчать музика і рухи його танцю в балеті? Який фрагмент сюжету повісті розкрито у тріо танцівників балету, чи зможеш ти розшифрувати танцювальний сюжет?

Музична грамота

Опера і балет – музично-театральні жанри. У балеті зміст вистави розкривається засобами танцю, міміки й музики. В опері сценічна дія розкривається вокальною (солісти, ансамблі, хор) та інструментальною (оркестр) музикою.

Унікальним явищем українського театру є вертеп. Це історія про народження Ісуса Христа. Часто до сценарію українці додають й історію українського народу та елементи жаргту. Неодмінний атрибут вертепу – різдвяна зірка – символ радості і новини про народження Сина Божого.

Робота в групах. Оберіть одну з пісень сучасних українських виконавців. Придумайте рухи, створіть хореографічну композицію і презентуйте її. Дзідзьо. «Старий рік минає». OT VINTA. «Це Різдво».

Пісня «З Новим роком і Рождеством!» (музика та вірші Кузьми Скрябіна).

Гурт «ВВ». «Щедрик». Поміркуйте і обговоріть сюжет анімації: які дива відбулися з її персонажами?

Соціальний різдвяний проєкт «Подаруйте радість і тепло своїх сердець». Поміркуйте, як ви можете привітати людей (стареньких самотніх сусідів, воїнів у шпиталі тощо) зі святом. Підготуйте для них невеличкі подарунки, мінісценарій з піснями, вішуннями або розіграйте вертеп.

Мистецтво у звичайних речах

Нині жанр натюрморту активно розвивається, зокрема в декоративному мистецтві. Сучасні художники та художниці експериментують з різними матеріалами і створюють графічні, скульптурні, живописні роботи. Імпровізують у техніках аплікації, вітражу, мозаїки, ліплення, розпису на склі чи шовку тощо. Розкривають художній образ декоративного натюрморту та посилюють його виразність *спрощена форма* предметів, найчастіше зіставлена з яскравими кольоровими плямами, та характери *контрастів*.

Уміння створювати композиції натюрморту допомагають сучасним митцям і дизайнерам прикрашати вітрини магазинів, торговельних та інших приміщень, облаштовувати середовище парків, вулиць тощо. Наприклад, композиція з дідухів на Європейській площі у м. Вінниця.

Які особливості кожного натюрморту? Як їх створено? На чому акцентують увагу глядача автори, як це виділяють у композиції натюрмортів? Роздивися, як за допомогою контрастів та поєднання кольорів вдалося увиразнити художні образи творів. Визнач, завдяки яким прийомам натюрморти набули декоративності:

спрощеність форм

площинність зображення

зіставлення кольорових плям

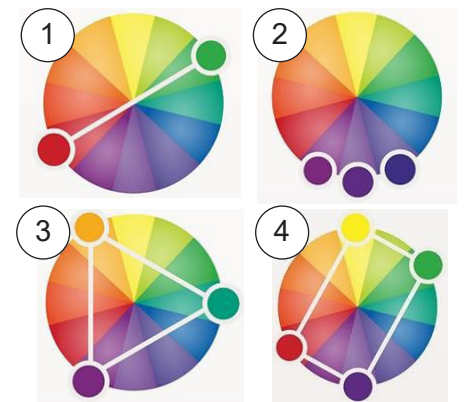
контрасти

Образотворча грамота

Колір у декоративних композиціях – це основний засіб вираження, який сприяє розкриттю ідеї твору.

Схеми гармонійного поєднання кольорів кольорового кола містять візуальні підказки, які допоможуть дібрати додаткові кольори для контрасту (1), споріднені кольори, приємні для ока (2), найкращі поєднання трьох кольорів (3), універсальні сполучення чотирьох кольорів (4).

Вправа. Розглянь зображення дідуха в різних видах декоративного мистецтва. Визнач, у яких із творів застосовано контрастні кольори, а в яких – споріднені.

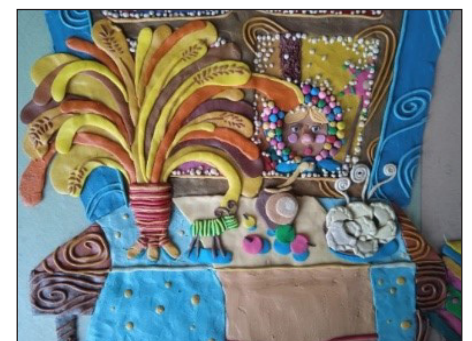

Створи декоративний натюрморт із дідухом – давнім народним символом доброго врожаю, миру й злагоди в родині, достатку в домі (*ліплення з пластичних матеріалів*).

Сходінками до майстерності:

- Нарисуй основні лінії та контур зображення.
- Відповідно до задуму добери пластилін контрастних та споріднених кольорів.
- Заповни площину зображень, проліплюючи спочатку віддалені предмети, потім – ближчі.
- Декоруй зображення візерунками.

Чим особливі декоративні натюрморти? Склади й розкажи за мотивами одного з них розповідь. На дозвіллі добери в інтернеті зразки робіт із зображенням дідуха та поцікався особливостями традицій, пов'язаних із цим народним символом.

1. Якою музикою (запропонуй назви творів або характеристики музики) доцільно озвучити демонстрацію цієї картини? **(1 бал)**

2. «Оживи» картину: рухами, жестами, мімікою відтвори її зміст. **(1 бал)**

3. Запропонуй (зокрема, разом з друзями) мистецькі ідеї для: соціального проєкту щодо збереження довкілля / відеоролика про захист тварин / соціальної реклами Нової української школи. **(1 бал)**

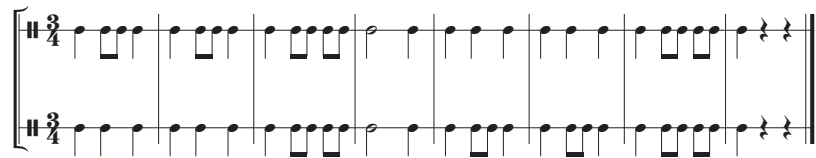

4 РІВЕНЬ

1. Відтвори (оплесками чи на музичних інструментах) разом з другом (подругою) запропоновану ритмічну послідовність. **(1 бал)**

2. Порівняй у різних видах мистецтва одне з понять: фактура, контраст, ритм, п'єса, штрих. **(1 бал)**

3. Виконай ескіз із теми твого улюбленого жанру образотворчого мистецтва. **(1 бал)**

3 РІВЕНЬ

1. Порівняй камерну та оркестрову (хорову) музику. **(0,5 бала)**

2. Схарактеризуй один із музичних жанрів (наприклад, скерцо, ноктюрн, концерт, симфонію, кантату) на прикладі одного з вивчених творів. **(0,5 бала)**

3. Порівняй різні жанри музичного театру – оперу, балет, оперету, мюзикл. **(0,5 бала)**

4. Чому художникам важливо знати правила перспективи (лінійної та повітряної) і вміти їх використовувати? **(0,5 бала)**

5. Обери в посібнику натюрморт. Визнач у ньому композиційний центр. Знайди і назви локальні кольори. **(0,5 бала)**

6. Обери твір анімалістичного жанру. Схарактеризуй засоби, які обрано для створення художнього образу тварини. **(0,5 бала)**

2 РІВЕНЬ

1. Пригадай і назви вокальні жанри. Наведи приклади творів. **(0,5 бала)**

2. Які інструментальні жанри тобі відомі? Наведи приклади творів. **(0,5 бала)**

3. Назви музично-театральні жанри. Наведи приклади творів. **(0,5 бала)**

4. Про що або кого «розповідають» картини анімалістичного жанру? **(0,5 бала)**

5. Що в жанрі пейзажу тобі здається найбільш незвичайним? **(0,5 бала)**

6. Що особливого в жанрі натюрморту? Що має бути зображено в натюрморті, щоб він запам'ятовувався? **(0,5 бала)**

1 РІВЕНЬ